

[Aksel Larsen.]

Jeg anbefaler lovforslaget til velvillig, til grundig, men gerne til hurtig behandling i det høje ting. Jeg beder de ærede medlemmer betænke, at 95 pct. af de skatteansatte har indkomster under 25.000 kr., og på dette niveau og langt højere op har fradragsreglen aldeles ingen bremsende virkning, hvad angår beskatningens højde. Man behøver blot at kaste et blik på skalaen i intervallet mellem 22.000 og 30.000 kr. for at konstatere, at her er stigningen ganske skrap. Hvis man — som det desværre synes at være tilfældet — må regne med, at skattefradragsreglens bibeholdelse hidtil har haft flertal her i folketinget, vil det sige, at der er beklageligt mange ærede medlemmer, der har påtaget sig den opgave at repræsentere de ganske få procent af befolkningen, der har indtægter på et så højt niveau, at man med nogen som helst rimelighed kan tale om, at den nævnte bremsende virkning indtræder.

Jeg har, som alle her i tinget, bemærket den højtærede finansministers udtalelse om, at det er svært for en finansminister at beherske sin ubændige lyst til at rydde op i dansk skattelovgivnings vildnis. Den værste tornede slyngplante i dette vildnis hedder skattefradragsreglen; og er finansministerens lyst til at komme med rydningshakken ubændig, håber jeg da, hans karakter ikke er så unaturlig og stærk, at han behersker denne lyst.

Jeg skal sluttelig bemærke, at folketinget — og før det rigsdagen — har svare synder at sone over for vort lands skatteadministration. Det ville være velgørende, om der for en gangs skyld herfra kunne udgå en lov, der ikke stiller administrationen nye umulige opgaver, men tværtimod medfører en skelsættende forenkling og aflastning, samtidig med at den bringer mere social rimelighed og retfærdighed ind i skattelovgivningen.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“s bestyrelse (i stedet for Einer-Jensen).

(Jfr. tidenden sp. 3186).

Valgt blev: *Kaj Andresen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 68) findes i tidenden sp. 3315, udvalgets tillægspensbetænkning i tillæg B. sp. 373).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans Rasmussen: Når vi ser bort fra den politiske fuser, som vi i fredags var vidne til her i tinget, og som fremkom ved det af oppositionen stillede dagsordensforslag ved lovforslagets anden behandling, og som jeg for mit vedkommende ikke kunne tage særlig højtideligt, finder vi, at dette lovforslag er blevet behandlet på en korrekt og fordragelig måde lige fra dets fremsættelse af den højtærede arbejdsminister og indtil denne tredje behandling.

Nu står det selvfølgelig de politiske partier helt frit for, hvornår man vil stille et dagsordensforslag, men som regel ligger det vel i luften, når man forventer, at der i folketinget stilles et sådant. Det gør sig vel navnlig gældende under behandlingen af sådanne lovforslag, hvor partierne har ret modsatte politiske opfattelser med hensyn til den løsning, de pågældende lovforslag foreslår. En sådan indstilling fra oppositionens side kom imidlertid ikke til udtryk ved behandlingen af de mange ændringsforslag, der var stillet til lovforslaget om Arbejdsmarkedets Tillægspension, og som fik fuld tilslutning i et omtrent enigt folketingsudvalg. Det var derfor ikke så mærkeligt, at det stillede dagsordensforslag fredag formiddag i sidste uge vakte nogen opmærksomhed. Hvis regeringspartierne ikke havde fået samlet deres folk, havde det vel heller ikke været nogen sådan behagelig situation for oppositionen. Man havde sikkert ikke regnet med den forstyrrelse på arbejdsmarkedet, som en lang udsættelse af lovforslagets vedtagelse ville have medført, hvis oppositionens dagsordensforslag var blevet vedtaget. Jeg er sikker på, at folketinget ville have spurgt nyt fra arbejdsmarkedet, og det havde sikkert ikke været for det gode, hvis sådant nyt var fremkom-

[Hans Rasmussen.]

met, navnlig da tillægspensionen jo har en nøje sammenhæng med løsningen af arbejdsmarkedets problemer gennem overenskomstloven, som blev vedtaget sidste år. Alene af den grund tror jeg, at oppositionen faktisk kan takke regeringspartierne for, at de fik så mange stemmer frem, at dagsordensforslaget kunne forkastes, endog ved regeringspartierne egne stemmer.

Nå, bortset fra det forkastede dagsordensforslag må regeringspartierne ikke give sig unødigt god tid med at arbejde videre med den udvidede tillægspension, som nu også kan komme til at omfatte hele befolkningen. Selv om regeringspartierne dagsordensforslag under behandlingen i fredags fra oppositionens side blev udlagt på den måde, at det ikke indeholdt noget, at det faktisk ikke sagde noget, men blot var en afværgeforanstaltning, har jeg nu den modsatte opfattelse. Det fremgik nemlig klart af regeringspartierne dagsordensforslag, at regeringen havde givet sit samtykke til at ville fremsætte forslag om en udvidelse af tillægspensionen, så den kan komme til at omfatte alle.

Hvad der videre synes vigtigt i regeringspartierne dagsordensforslag er, at det af det fremgår, at regeringen vil fremskynde det forberedende udvalgsarbejde. Det er klart, at det vedtagne dagsordensforslag må være forpligtende for regeringen. Selv om det vil tage sin tid, inden undersøgelsesarbejdet er tilendebragt, må regeringen successivt følge arbejdets gang, og der er vel heller ikke noget i vejen for, navnlig i et spørgsmål af så stor interesse for hele befolkningen, at det nedsatte udvalg, selv om det er sammensat af embedsmænd, med mellemrum kan afgive rapporter til regeringen om, hvor langt man er kommet. Det mener jeg i hvert fald at regeringen nøje skulle tage op til overvejelse.

Når oppositionen har været positivt medvirkende ved udvalgsbehandlingen, og når hele folketinget — måske de uafhængige undtaget — principielt har det standpunkt, at tillægspensionsordningen skal gælde hele befolkningen, må regeringen og flertallet og oppositionen i det høje ting også være forpligtet til at finde frem til en hurtig løsning. Regeringspartierne og regeringen har da også givet udtryk for, at vort principielle

syn vedrørende tillægspensionen er meget nær op ad oppositionspartiernes. Der er blot spørgsmålet om tiden, idet vi har ment, at undersøgelserne, det forberedende arbejde, i hvert fald måtte være foretaget først.

Fra alle sider under debatten i fredags understregede man stærkt folketingets ret til at forme de love, der endeligt vedtages i det høje folketing. Det er et synspunkt, som jeg fuldt ud kan tilslutte mig, og som jeg finder at der måske er anledning til kort at opholde sig ved.

Når flere af oppositionens ærede ordførere hævdede deres ret til at ændre i lovforslaget om Arbejdsmarkedets Tillægspension, havde det faktisk, så vidt jeg kunne opfatte det, en undertone af bebrejdelse mod den af folketinget gennemførte helhedsløsning. Man har ligesom villet give udtryk for, at det var en samling af love, der var blevet dikteret af Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund. Jeg vil gerne her gendrive denne myte. Det var absolut ikke Landsorganisationen, der formede disse loves indhold, for i så fald havde de vel nok haft et andet indhold og måske også en lidt anden karakter end det, der blev tilfældet, efter at de var gået igennem folketinget. I øvrigt var det jo også et flertal her i salen, der gennemførte lovene under helhedsløsningen, hvorved de hviler på et parlamentarisk flertal. Jeg forstår derfor ikke rigtig, at man kan drage den demokratiske afgørelse af denne lovgivning i tvivl. Et flertal af folketinget har jo som bekendt mulighed for at gennemføre, hvad flertallet mener er rigtigt, og det bør vi vel ikke se bort fra.

Jeg er ikke uenig i betragtningen om, at folketinget må have ret til også at ændre eventuelle lovforslag, der fremsættes på grundlag af forslag fra store erhvervsorganisationer, selvfølgelig herunder også arbejdsmarkedet, og dermed give lovforslaget det præg, som folketinget mener det skal have, og som vel vil blive afgørende for det præg, et flertal i det høje ting vil give det.

Arbejdsmarkedets Tillægspension vil vise sig at blive en social landvinding af meget stor værdi og en kærkommen hjælp til de lønmodtagere og funktionærer, der bliver delagtige i ordningen. Æren for, at det høje ting i dag kan gennemføre en lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, må så

[Hans Rasmussen.]

afgjort tilfælde socialdemokratiet og den danske fagbevægelse. Arbejdsgiverne og vel navnlig Dansk Arbejdsgiverforening har ikke været alt for tilbøjelige til at gå ind på dette krav, tværtimod har man forsøgt at afværge det, og først efter at en sådan lignende pensionsordning har været gældende i Sverige, og nu også i Norge, i adskillige år, har man fra arbejdsgiverside bøjet af i sin stride modstand. Oppositionen har ikke vedrørende denne lovgivning taget noget som helst initiativ. Oppositionen er tværtimod sprunget på vognen i det øjeblik, man var klar over, at en så stor social reform lod sig gennemføre; og da man så det grønne lys blive tændt, krævede man øjeblikkelig, at den skulle gælde hele befolkningen, for at der ikke skulle sættes noget skel.

Mit syn på tillægspensionens udvidelse til at gælde hele befolkningen har jeg givet udtryk for; jeg er helt enig i, at således må det ende. Det bør derimod understreges, at initiativet er blevet taget af fagbevægelsen umiddelbart efter krigens afslutning, og selv om man i visse radikale arbejderkredse ikke finder, at tillægspensionen er af nogen større værdi, er det dog min opfattelse, at den er en ganske betydelig landvinding. Med de muligheder, den indebærer for forbedringer, ved siden af at den gennem sine fondsdannelser kan komme til at spille en vigtig økonomisk rolle, er det måske, når alt kommer til alt, den vigtigste lov, der bliver gennemført i dette folketingsår.

Det er en lovgivning, der indeholder sociale og erhvervsøkonomiske problemer, som under den rette administration, den rette ledelse, vil få stor og afgørende betydning for hele det danske samfund. Det er desuden en lovgivning, som ikke medfører udgifter for staten. Disse skal alene afholdes af arbejdsgiverne og arbejderne, og det er måske ikke noget helt usundt princip. I denne forbindelse er det vel også værd at fremhæve, at den udvidede tillægspension, som man sigter på at opnå, heller ikke bliver en foræring, som den danske befolkning kan påregne; det er jo også noget, der skal betales og betales med særlige bidrag. Hvad enten det til den tid bliver arbejdsgiverne, der må udrede hele bidraget, eller det bliver gennem fordeling, som det nu sker

ved Arbejdsmarkedets Tillægspension, ved vi meget godt, at i sidste instans er det produktionen, der skal bære omkostningen, og det bør vi selvfølgelig hverken på arbejdsmarkedet eller i folketinget se bort fra.

På den anden side er det min opfattelse, at når lønmodtagere og funktionærer ved, at de efter et langt livs arbejde og tjeneste i erhvervs- og samfundslivet kan få nogenlunde trygge forhold i alderdommen, vil det animere til større indsats og dermed større produktivitet. Kan denne sociale imødekommenhed forenes med en større vækst i produktionen, har vi opnået den balance, der i vort samfund er så nødvendig for stabilisering og stigende fremgang.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale folketinget at stemme for lovforslaget her ved tredje behandling.

Henry Christensen: Spørgsmålet om rigtigheden og betydningen af, at vi oven på den almindelige folkepension når frem til en almindelig tillægspension, behøver vi ikke at føre en lang diskussion om her i det høje ting, heller ikke det ærede medlem hr. Hans Rasmussen og mig imellem. Venstre har for længst givet udtryk for, at vi oven i købet var særdeles interesserede i, at vi nåede frem til en lovgivning, der netop på et forsikringsmæssigt grundlag dels bidrog til at betrygge vore ældre medborgere yderligere, dels kom til at virke som en yderligere stimulans for den samlede opsparing i samfundet.

Det er da heller ikke under arbejdet det, der har været nogen diskussion om os imellem, og jeg er glad for, at det ærede medlem hr. Hans Rasmussen bekræftede, at der hele vejen igennem har været et sagligt og fordrageligt arbejde om det spørgsmål, der her har været til behandling. Hvad der har været af problemer, hvad der har været os af strid imellem, har jo også været klart nok. På to væsentlige områder har vi nået løsninger, som vi fandt var tilfredsstillende, dels hvad funktionærernes indpasning i lovgivningen angår, dels hvad enkepensionens indførelse angår.

Men tilbage står det tredje område, det vi fra starten også lagde vægt på, nemlig at det, når vi gennemfører en tillægspensionsordning i lovgivningen, ikke alene måtte være til gunst for lønmodtagerne, men til

[Henry Christensen.]

gunst for hele befolkningen. Det kan i hvert fald ikke med rette være kommet som en overraskelse, at vi også under anden behandling ønskede stærkest muligt at fremføre dette synspunkt. Det var jo ikke noget synspunkt, vi pludselig fremførte; det var et synspunkt, vi har fremført gennem lang tid; det var et synspunkt, der kom stærkt frem under venstres landsmøde og under selve sagens behandling her i tinget, og det er gentagne gange blevet fremført af os under udvalgsbehandlingen som et vitalt ønske. Her må vi desværre konstatere, at denne alvorlige henstilling, dette alvorlige ønske, som vi havde i mit parti om at nå frem til en samlet løsning, ikke blev modtaget af den høje regering. Det fik oven i købet af selve statsministeren hæftet karakteristikken surhed og, forstod jeg, forleden dag også manøvre på sig. Det har vel ikke gjort sagen lettere, at man også fører den form for argumentation. Det var noget, der var alvorligt for os, og som vi derfor måtte fremføre.

Jeg skal ikke se væk fra de bemærkninger, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen i dag har fremført om, at han for sit vedkommende lægger vægt på, at man i hvert fald når frem til så hurtigt som muligt at få en løsning også på den side af sagen. Jeg tager de udtalelser, det ærede medlem her har fremsat, som positive og med det indhold, det ærede medlem her gav dem. Jeg skal ikke lægge skjul på, at de for mig desværre står i modsætning til, at den højtærede statsminister så sent som i søndags sagde, at hvis den øvrige befolkning skal med i tillægspensionen, kan det dreje sig om år, så kunne der gå 1-2 år yderligere. Jeg vil egentlig gerne stille det spørgsmål til det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, om han finder det tilfredsstillende og rimeligt på forhånd at indstille sig på, at der skal gå 1-2 år, inden man når frem til en samlet løsning.

Jeg har forstået, at der faktisk kun var to argumenter imod nu at få en samlet løsning. Det ene argument var, at dette lovforslag havde sin rod i den såkaldte helhedsløsning, overenskomstloven; det andet var, at nu var der ikke tid nok. Men begge de to forhold er noget, som alene regeringen må bære ansvaret for. Vi har sagt til i tide

og så tidligt, at der kunne have været tid nok. Derfor må regeringen bære ansvaret. Det er ikke argumenter, som vi kan tillægge den vægt, som regeringen gør, og derfor må konklusionen blive, at vi må ende med at betragte denne lovgivning som en lovgivning, der kun er delvis rigtig, delvis, fordi den kun omfatter en del af befolkningen, men også delvis urigtig, så længe den ikke er suppleret op på den måde, at den ikke sætter skel i befolkningen.

Vi har givet udtryk for vor positive stilling til en tillægspension, vi har medarbejdet positivt og er tilfreds med de ændringer, der er kommet til. Men vi må altså føje til, at det kun er halvgjort arbejde, og derfor må konklusionen af vor bedømmelse af det arbejde, der er foregået med denne lovgivning, være den, at vi må undlade at stemme for lovforslaget, som det foreligger. Vi må undlade at stemme, ikke fordi vi ikke finder det rigtigt med en tillægspensionsordning, men fordi vi herigennem kan give parlamentarisk udtryk for vor kritik af, at det ikke blev en samlet løsning, det høje ting kom til at tage stilling til.

Asger Jensen: Såvel ved første som ved anden behandling har jeg givet udtryk for, at en overbygning eller måske rettere overbygninger på folkepensionen er på linje med det konservative folkepartis politik. Den ordning, som vi nu har til tredje behandling, angriber ikke statskassen, og allerede af den grund at den hviler på et forsikringsprincip, som det konservative folkeparti altid har været tilhænger af, vil den sådan set have vor sympati. Organisationerne, som man vel kan sige står bag denne ordning, har været enige og er kommet til folketinget for at få denne ordning gennemført, og det har været muligt for vort parti at få indføjet sådanne ændringer i lovforslaget, at vi synes, det nu er bedre, end dengang det blev fremsat.

Dette gælder f. eks. bestemmelsen om funktionærerne, hvis stilling vi straks var utilfreds med. Der er nu gennemført den helt konsekvente ordning, at der slet ingen dispensationsmulighed er. Jeg ser i Berlingske Tidende, at et medlem af det udvalg, der var nedsat til at udarbejde forslaget, direktør Victor Vilner, nu taler funktionærernes sag ud fra den forudsætning, at det

[Asger Jensen.]

vil komme funktionærerne til skade, at der slet ikke er nogen dispensationsbestemmelse. Jeg tror, at direktøren er kommet en postgang for sent, for i det udvalg, som han var medlem af, støttede han jo ikke funktionærernes synspunkter. Havde han dér støttet funktionærernes synspunkter, som gik ud på, at funktionærerne og arbejdsgiveren skulle være enige, hvis der skulle søges om dispensation, er det vel højst sandsynligt, at så var problemet ikke blevet rejst. Den dispensationsordning, som forslaget indeholdt, var imidlertid set fra vort synspunkt uantagelig, fordi funktionærerne blev stillet for dårligt, og derfor måtte man altså skride til en løsning; det er nu blevet den helt konsekvente løsning, men det kan nok siges, at udvalget ikke bidrog til at finde en anden ordning.

Endelig er vi godt tilfreds med, at vi har fået enkerne med; det har jeg også givet udtryk for ved anden behandling. Vi ville komme ind i en helt uholdbar situation, hvis enkerne ikke var med, og det er rigtigt, at de er kommet med allerede på nuværende tidspunkt.

Derfor kan vi fra det konservative folkepartis side stemme for det foreliggende lovforslag. Vi kan stemme for det til trods for, at man i fredags stemte vort dagsordensforslag ned, hvori der var givet udtryk for vort principale ønske om, at alle skulle være med, men vi tager i denne forbindelse i betragtning de tilsagn, der på forskellig måde — og nu sidst i det ærede medlem hr. Hans Rasmussens tale i dag — er givet om, at man vil arbejde positivt videre med sigte på, at ordningen skal komme til at gælde alle. En sort plet er naturligvis den uvenlighed, regeringen har vist os ved at afvise ønsket om optagelse af erhvervsrepræsentanter og politiske repræsentanter i dette udvalg; men det har vi noteret os, og vi må håbe på, at det engang når frem til folketinget, så der kan blive mulighed for den rigtige ordning for alle i samfundet.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale at stemme for lovforslaget.

Helge Larsen: Jeg skal på det radikale venstres vegne anbefale at stemme for lov-

forslaget om Arbejdsmarkedets Tillægspension. Også jeg vil gerne fremhæve de forbedringer, som er gennemført derved, at alle funktionærer nu omfattes af loven uden dispensationsadgang, og derigennem, at der er knyttet en enkepension til tillægspensionsordningen.

Jeg vil gerne gøre et par yderligere bemærkninger. Det er klart fremgået både af den debat, vi havde i fredags, af debatten i dag og i øvrigt også af de forhandlinger, vi har haft i udvalget, at vi står over for en væsentlig udbygning af den sociale tryghed for de ældre aldersklasser. Med lovforslaget om Arbejdsmarkedets Tillægspension kommer vi et stykke ad vejen i retning af at skabe denne udbygning for alle lønmodtagere. Jeg har sagt tidligere og vil gentage det her ved tredje behandling, at efter mit partis opfattelse er den sociale landvinding, vi står over for at skulle realisere i de kommende år, af et sådant omfang, at det vil være rimeligt at foretage den i flere tempi. Vi gennemfører altså nu første del af denne tillægspensionsordning, og jeg erindrer om, at det høje ting har til behandling et lovforslag om fuld folkepension, et forslag, som vel kan forventes gennemført i indeværende folketingssamling, og derved nærmer vi os yderligere det mønster af en større tryghed i alderdommen, som vi stræber efter.

Mit parti er også ganske enig i og har gang på gang fremhævet, at en tillægspensionsordning må udvides, så den kommer til at omfatte alle. Det var ikke muligt at gennemføre en sådan løsning i forbindelse med loven om Arbejdsmarkedets Tillægspension; det var det af forskellige grunde ikke, navnlig fordi et sådant forslag ikke har kunnet færdigbehandles så vidt i udvalg, at det kunne fremsættes. Men jeg vil også gerne, som det allerede er gjort, fremhæve, at det i det dagsordensforslag, der blev vedtaget i fredags, siges, at regeringen har givet tilsagn om at fremsætte forslag om udvidelse af tillægspensionsordningen til at omfatte alle og — det vil jeg navnlig fremhæve — om at fremskynde det forbedrende udvalgsarbejde herom mest muligt, således at vi snart kan gå i gang med den videre udbygning af den omfattende pensionsordning, som vi stræber efter.

Chr. Madsen: Jeg skal gøre det kort. På mit partis vegne skal jeg anbefale, at man stemmer for lovforslaget, og jeg skal dertil udtrykke håbet om, at den kommission, der er nedsat, og kommende overenskomst-situationer vil forbedre tillægspensionslovgivningen væsentligt og hurtigt.

Iver Poulsen: Jeg mener, at jeg ved anden behandling af det foreliggende lovforslag gav en klar og udførlig begrundelse for, hvorfor de uafhængige ville stemme imod, og jeg skal ikke gentage denne begrundelse. Men når det ærede medlem hr. Hans Rasmussen sagde, at alle partier, måske med undtagelse af de uafhængige, ønskede en tillægspension, som omfattede hele befolkningen, så må jeg sige, at det ærede medlem har misforstået de uafhængige. Vi har gang på gang givet udtryk for, at vi netop ønskede, at tillægspensionen skulle omfatte hele befolkningen, og at en sådan tillægspension interesserer os endog overordentlig meget.

Skræppenborg-Nielsen: Den såkaldte helhedsløsning forudsætter jo som bekendt en Arbejdsmarkedets Tillægspension gennemført nu fra 1. april 1964 at regne. Dette forhold i sig selv indebærer — det har jeg før sagt lidt om — at selve spørgsmålet om en tillægspensionsordning fra at være en organisationssag nu er blevet en folketings-sag og dermed en sag, ethvert medlem af det høje ting har ret til at beskæftige sig med og dømme om.

Lad mig sige det sådan: jeg har absolut intet imod, at den nuværende folkepension suppleres med et tillæg. Jeg har absolut intet imod, hvis vi engang om føje tid kunne nå så vidt, at vi her i landet, måske med meget få begrænsninger, ville være i stand til at yde en pension til alle, en pension, der også var til at leve af og betale hver sit med, og om det spørgsmål har jeg jo et par gange i den senere tid her i folketinget allerede haft lejlighed til at udtrykke min mening. For at undgå enhver misforståelse: jeg er absolut tilhænger af en ordentlig pension til alle. Jeg er endda tilhænger af ens pension til alle, uanset tidligere stilling.

Men da det er min overbevisning, at en sådan ordentlig pension, hvis mål for mit

vedkommende er $\frac{2}{3}$ af den til enhver tid gældende sygekassegrænses beløb, bedst, nemmest og billigst kan gennemføres over den nuværende folkepension og betales over skatterne, kan jeg ikke stemme for det lovforslag, vi nu behandler. Jeg kan ikke og vil ikke stemme for lovforslaget, fordi det er min overbevisning, at det vældige administrationsapparat, der nu helt fra grunden skal opbygges, kunne vi godt uden større skade helt undvære, hvis blot vi bar os lidt mere fornuftigt ad.

Jeg har sagt det før og vil tillade mig at sige det igen: jeg underkender ikke den betydning, den foreslåede tillægspensionsordning kan få på længere sigt på en hel række områder; men jeg underkender heller ikke, at ordningen kan blive fastlåsning af et pensionssystem, der én gang indført næsten vil være umuligt at få affivet igen, og det selv om det skulle vise sig, at systemet ikke alene var uhensigtsmæssigt, men også ganske utilstrækkeligt og besværligt. I denne forbindelse: jeg synes, det er værd at notere sig — ikke mindst i en tid, da pengene bliver mindre og mindre værd næsten for hver måned, der går — at kommende udbetalinger fra tillægspensionsinstituttet ikke er pristalsreguleret.

Først og fremmest vil jeg ikke stemme for lovforslaget, ganske simpelt fordi jeg ikke vil have medansvaret for oprettelse af en helt ny administration, hvis størrelse og bekostelighed ingen i dag er i stand til blot på det nærmeste at overskue rækkevidden af, en administration, der vil koste såvel arbejdsgivere som lønmodtagere meget betydelige summer, en administration, der vil medvirke til, så vidt jeg kan se, at gøre den øvrige administration endnu mere udviklet og besværlig, end den allerede er. For mig at se er det ikke papirbjerge og papirdynger, vi savner allermost her i landet. Alligevel vil man nu om lidt give grønt lys for et nyt papirbjerg af en størrelsesorden, som vel næppe før er set, et papirbjerg, der som de fleste andre papirbjerge sandsynligvis vil vokse og vokse.

Jeg tror for mit vedkommende ikke et øjeblik på, at arbejdsgivere og vel allermindst lønmodtagere, hvor de end findes, er særlig interesseret i at fylde flere penge i uproduktive administrationer end allerhøjst nødvendigt, og jeg er overbevist om, at det

[Skræppenborg-Nielsen.]

ikke er to-, tre- eller firdelte pensionsordninger, det store flertal af det danske folk er interesseret i at få knæsat, men derimod én eneste pensionsordning, en pensionsordning, der indebærer, at man også får en pension, som man til enhver tid kan leve af.

Med henvisning til det, jeg her har givet udtryk for, skal jeg blot meddele, at jeg hverken vil stemme for eller imod det foreliggende lovforslag, men at jeg vil afholde mig fra at stemme.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen): Jeg vil også gerne her ved tredje behandling af lovforslaget om Arbejdsmarkedets Tillægspension takke for den noget større tilslutning til lovforslaget, som nu er opnået. Jeg er ganske enig i de fremførte udtalelser om, at der gennem udvalgsarbejdet på forskellig måde er sket en udbygning og forbedring af lovforslaget. Naturligvis er jeg særlig glad for at høre, at man er enig i det synspunkt, jeg har givet udtryk for, og som danner baggrund for den ændring, jeg havde stillet forslag om til anden behandling, nemlig at det, at dispensationsreglen udgår, er en konsekvent løsning på dette problem.

Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen nævnte, at det i fredags vedtagne dagsordensforslag om fremskyndelsen af arbejdet i udvalget må respekteres, og jeg er naturligvis ganske enig i dette synspunkt og har også tidligere givet udtryk herfor.

Det ærede medlem hr. Henry Christensen spurgte — ganske vist ikke mig, men det ærede medlem hr. Hans Rasmussen — om det vil tage ét eller to år med en samlet løsning. Det kommer jo lidt an på, hvad man forstår ved en samlet løsning. Forholdet er jo det, at et spørgsmål, som det ærede medlem hr. Henry Christensen har lagt megen vægt på, og som jeg har søgt at imødekomme så langt som gørligt, nemlig at få tilslutning til Arbejdsmarkedets Tillægspension fra selvstændige erhvervsdrivende, først skal undersøges i det udvalg, som er nedsat til behandling af disse problemer. Det videre sigte er jo den almindelige tillægspensionsordning efter svensk mønster, som også er indeholdt i

udvalgets kommissorium. Her vil man også fremskynde arbejdet i den udstrækning, der er mulighed for det.

Jeg tror altså, at det, der sker nu med gennemførelsen af Arbejdsmarkedets Tillægspension, er noget, som også det ærede medlem hr. Henry Christensen til syvende og sidst vil kunne være glad for og tilfreds med. Hvor havde vi egentlig været henne, også når talen er om de selvstændiges stilling, hvis vi ikke havde haft Arbejdsmarkedets Tillægspension som murbrækker, hvis ikke den havde sat et arbejde i gang, som får videregående betydning, også betydning for de synspunkter, som det ærede medlem har fremført? Jeg vil gerne gentage det løfte, jeg allerede har givet om at være med til at fremskynde arbejdet på en sådan måde — naturligvis skal det udføres forsvarligt — at man i så vid udstrækning som muligt kan imødekomme partiet venstres synspunkter.

Hans Rasmussen: Til det ærede medlem hr. Henry Christensen vil jeg gerne sige, at der skal ikke gå længere tid med at finde den samlede løsning, end hvad der nu engang er nødvendigt. Så vidt jeg ved, har den højtærede statsminister vistnok som en af de første for mange måneder siden i en tale til befolkningen rejst spørgsmålet om tillægspensionen og dens tillem্পning på tilsvarende måde som i Sverige og i Norge. Der er således overhovedet ikke tale om, at der er uoverensstemmelse med hensyn til eller ikke den tilstrækkelige vilje i ministeriet til at gå i gang med løsningen af dette spørgsmål. Det er rigtigt, at vi har måttet se det i sammenhæng med overenskomstloven, og vi har fundet det naturligt, da det er et spørgsmål, der har været forhandlet mange gange på arbejdsmarkedet, at det nu fandt sin løsning. Vi havde ikke haft noget imod, at det var blevet afgjort direkte mellem parterne; nu blev det folketinget, der satte det endelige stempel på.

I øvrigt vil jeg gerne over for det ærede medlem hr. Asger Jensen henvise til, at vi i regeringspartierne ikke lagde os i vejen for, at de private næringsdrivende kunne komme i betragtning, men mente, at det måtte være gennem en obligatorisk forsik-

[Hans Rasmussen.]

ring, for ellers var bidragene ikke i stand til at holde, og herom forelå der ikke ændringsforslag fra oppositionen.

Det glæder mig kun, at det ærede medlem hr. Iver Poulsen har sagt, at de uafhængige vil være enige i at gennemføre en tillægspensionsordning for hele befolkningen; dermed skulle det hele være sluttet.

Derimod forekommer det mig at være en noget ejendommelig betragtning, det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen fremsatte. Det var altså den større administration, der forhindrede, at det ærede medlem kunne være med til at gennemføre en forbedring, og en stærkt tiltrængt forbedring, navnlig for arbejderklassen. Det forekommer mig så meget mere ejendommeligt, som det er et krav, der er rejst den ene gang efter den anden på alle forbundets store kongresser. Man er gået videre med kravet til arbejdsgiverne, og det er lykkedes de to hovedorganisationer næsten at frembringe et forslag, som er blevet vedtaget af folketinget; men det mener det ærede medlem ikke skal gennemføres på grund af administrationsbyrden, og så må vi hellere lade det hele ligge, mener det ærede medlem; det var bedre, vi var i stand til at betale over skatterne.

Nu har vi vel nok både i socialdemokratiet og fagbevægelsen altid hyldet det princip, at vi hellere begynder i det små og opnår nogle resultater og forbedringer end lader tingene ligge, men således synes altså ikke det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen. Nu har lovforslaget ganske vist mange skavanker, der er bl. a. ikke tale om pristalsregulering; men det ærede medlem kan ikke have læst det rigtigt igennem, for i henhold til lovforslaget gives der mulighed for, at ledelsen periodevis kan få spørgsmålet taget op til behandling, og det er givet, at i det øjeblik, der bliver mulighed for større pension, må den forhøjes, og den bedste garanti er det vel, at der sidder så mange arbejder- og lønmodtagerrepræsentanter i ledelsen, som der kommer til.

Jeg kan slet ikke forstå det ærede medlem, som ellers synes at være ganske godt socialt indstillet, for der er ingen tvivl om, at de gamle arbejdere, der nu kommer ind under tillægspensionsordningen, og som allerede efter et års forløb er i stand til at hente 600 kr., i høj grad vil glæde sig over, at folketinget gennemførte en sådan lov. Og når vi har været i stand til at oprette en sygelønsordning for hele arbejdsmarkedet og ret hurtigt efter får de stærke forbedringer, der denne gang er tale om, er jeg ikke i tvivl om, at vi kan administrere ordningen også til fordel for de mange lønmodtagere.

Skræppenborg-Nielsen: Lige en enkelt bemærkning til det ærede medlem hr. Hans Rasmussen. Jeg vil blot sige, at det er først og fremmest af administrative grunde, jeg ikke vil tage medansvar for loven. Jeg har mange gange her i tinget sagt en hel del om administrationen her i landet, og når jeg har gjort det, kan jeg simpelt hen ikke stemme for et forslag af den art, der ligger her; men jeg tror alligevel, det er undgået det ærede medlem hr. Hans Rasmussens opmærksomhed, at jeg ikke stemmer imod lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 113 stemmer mod 5; 30 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 26) findes i tidenden sp. 838, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 261).